

4. Феніна Н. Формування мовної культури учнів у процесі викладання рідної мови і літератури. *Українська мова та література*. 2013. №9. С. 34-40.

5. Українська мова та читання: підр. для 4 кл. ЗЗСО (частина 1, 2), автор: І. Большакова, І. Хворостяний, видавництво: Харків, Ранок, 2021.

6. Вашуленко М. С. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навч. закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. К. : Літера ЛТД, 2011. 364с.

7. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2010. 624 с.

***Власюк Аліна Вікторівна,**
студентки I курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

***Науковий керівник:**
Сойко Інна Миколаївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Письмова комунікація на сьогодні відіграє значну роль у сучасному житті. У початковій ланці школи письмо є складовою частиною всього змісту навчання рідної мови. Письмо – комплексний вид навчальної діяльності. Воно складається з багатьох структурних компонентів, умінь і навичок, оволодіння якими – складний, тривалий і нелегкий процес для першокласника, а формування почерку – складна справа взагалі для учнів початкової школи [4].

Проблема навчання писемного мовлення розглядалась багатьма відомими вченими. На думку Л. С. Виготського, готувати дітей до писемного мовлення можна вже в дошкільному віці, але цей процес не має проходити, як просте переведення усного мовлення в писемні знаки, тобто через формування навички письма. Він пропонує формувати письмо, як відтворення свого неповторного мовлення, як важливий елемент дитячого життя [2]. І. І. Карабаєва вбачає успішність навчання писемного мовлення в усвідомленні відношень між письмовим знаком і його значенням, а також знаннях і уміннях із його функціонального використання [3]. Писемне мовлення використовується як самостійна форма спілкування, проте оволодіння писемним мовленням відбувається на основі усного мовлення. А. М. Пешковський акцентував, що писемне мовлення не може розглядатися як рідна мова людини, оскільки писемне мовлення не може бути отримане від

середовища, його треба спеціально навчитися [5]. Разом із перспективами розвитку української держави відкрилися широкі можливості для розвитку освіти. Сучасний період розвитку національної школи в Україні характеризується пошуками шляхів удосконалення освіти та виховання, що спрямовані на загальний і всебічний розвиток підростаючого покоління. Внесення змін, які б дозволили витратити меншу кількість часу з мінімальними зусиллями для отримання найкращого результату, є пріоритетним завданням сучасної методики освіти.

Прогрес у науці не стоїть на місці. Зважаючи на це, освітній процес пристосовується до модерних віянь і бере на озброєння всі прогресивні ідеї нового часу. Інформаційно-комунікаційні технології дають широкий простір для реалізації нового бачення освіти ХХІ століття. Новий освітній процес – це не схоластичне вчення, озброєне сухими застарілими методами і засобами, реалізованими в шаблонній класно-урочній системі. Це пошук нових форм та технологізація процесу навчання, що дає стійкий розвиток психічних процесів, умінь та нових поглядів і ставлень дитини до оточуючої дійсності [6].

Графічні знаки дитина засвоює свідомо і також свідомо, шляхом цілеспрямованого навчання переводить промовлений звук у букву, звукосполучення – у буквосполучення і далі у слова. Для оволодіння письмовим мовленням учням необхідно спочатку оволодіти технікою письма, яка включає навчання графіки, каліграфії та навчання орфографії. Навчання графіки пов'язане з вирішенням двох завдань: оволодіння літерними відповідностями і встановлення зв'язків між різними функціональними варіантами кожної літери. Головна увага під час навчання техніці письма повинна приділятися чіткості, нормативності [5].

Розвиток писемного мовлення молодших школярів полягає у формуванні умінь записувати свої думки, враження, спостереження за подіями оточуючої дійсності. Сам процес написання відбувається за участі мовно-артикуляційного, слухового, рухового та зорового аналізаторів. Під час письма вони постійно взаємодіють між собою. Ослаблення одного з них гальмує всю ланку. Крім цього письмо вимагає вольового і фізичного напруження [7]. Все це реалізується різними навчальними та виховними напрямами освітнього процесу, а вибір найефективніших засобів – це справа мудрого педагога. Сьогодні, з огляду на сучасні реалії, вчитель повинен вносити в освітній процес нові методи подачі інформації. Виникає питання: навіщо це потрібно. Мозок дитини, налаштований на отримання знань у формі розважальних програм по телебаченню, набагато легше сприйме запропоновану на уроці інформацію за допомогою медіа-засобів.

Вже давно доведено, що кожен учень по-різному освоює нові знання. Раніше викладачам важко було знайти індивідуальний підхід до кожного учня. Тепер же, з використанням комп'ютерних мереж і онлайнових засобів, школи отримали можливість подавати нову інформацію таким чином, щоб задовольнити індивідуальні запити кожного учня [2].

В умовах розвитку Нової української школи – школи ХХІ століття – питання використання інформаційно-комунікаційних технологій стає дуже

актуальним. Тепер ми говоримо про розвиток, навчання і виховання дитини, змінюючи всю стратегію освіти. В умовах сьогодення центральну роль на уроці повинні займати нові засоби навчання. Основною проблемою освітнього процесу стає проблема навчити кожну дитину за короткий проміжок часу освоювати, перетворювати і використовувати в практичній діяльності величезні масиви інформації. Дуже важливо організувати процес навчання так, щоб дитина активно, з цікавістю і захопленням працювала на уроці, бачила плоди своєї праці і могла їх оцінити. Допомогти вчителю у вирішенні цього непростого завдання може поєднання традиційних методів навчання та сучасних інформаційних технологій, у тому числі і комп'ютерних. Адже використання комп'ютера на уроці дозволяє зробити процес навчання мобільним, суворо диференційованим та індивідуальним [2] .

Важливим аспектом використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроці є й те, що дитина постійно росте і потребує нової інформації. Це життєво необхідно для неї. Раніше засобом задоволення цієї потреби слугувало усне слово дорослого, книга, зошит, рукопис або інше друковане джерело. Тепер, з розвитком суспільства, потреба в нових джерелах інформації зростає. І тут у полі зору з'являються ІКТ.

Протягом усього шкільного дня необхідно акцентувати увагу учнів на національних та загальнокультурних цінностях, здобутках вітчизняної та світової культурної спадщини. Впровадження ІКТ в освітній процес стимулює інтерес до навчальної діяльності, сприяє формуванню логічного та творчого мислення, сприяє розвитку здібностей учнів, формуванню інформаційної культури.

Таким чином, підсумовуючи, можна сказати, що для успішного оволодіння письмом учень має добре володіти усним мовленням – вміти висловлювати власні думки, розповідати про щось, складати розповідь за малюнком тощо. Але якщо в усному повідомленні мовець може щось опустити, надолуживши за допомогою міміки, жестів, інтонації, то на письмі висловлювання має бути конкретним і повним, максимально розгорнутим, коректним з точки зору відповідності мовним особливостям письмових текстів певних стилів і жанрів, щоб виконати свою комунікативну функцію. Відсутність можливості виразно інтонувати своє мовлення вимагає від школяра ретельного добору синтаксичних засобів, а відсутність можливості використати міміку і жести вимагає точного граматичного оформлення писемного мовлення. Все це потребує автоматизованості у школярів мовленнєвих навичок – лексичних, граматичних та навичок розуміння і вживання мовних засобів у тексті.

Тому робота з формування і вдосконалення усіх згаданих навичок має бути систематичною на всіх етапах навчання. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи є важливою умовою цього. Формування ціннісної сфери молодших школярів значною мірою забезпечують уроки з використанням ІКТ. За таких умов виховання підростаючого покоління стає повноцінним, всебічним і системним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та їх роль в освітньому процесі.[Інтернет ресурс].Режим доступу:[http:// osvita.ua/ school/ method/ technol/6804/](http://osvita.ua/school/method/technol/6804/) (дата звернення: 03.04.2023).
2. Виготський Л. С. Психологія і вчення про локалізацію психічних функцій. Москва, 1982. 174с.
3. Карабаєва І. І. Психологічна готовність до писемного мовлення дітей старшого дошкільного віку. Автореферат дис. Київ, 2003. 18с.
4. Кучинський М. Формування навичок письма – одна з основних проблем початкової школи. *Початкова школа*. 2006. № 5. С. 10–13.
5. Пешковський А. М. запитання методики рідної мови , лінгвістики і стилістики. URL: [http://elib.gnpbu.ru/text/peshkovsky_voprosymetodiki-rodnoyuazyka_1930/go,4; fs,1/](http://elib.gnpbu.ru/text/peshkovsky_voprosymetodiki-rodnoyuazyka_1930/go,4;fs,1/)(дата звернення: 03.04.2023).
6. Маслюк Ю. А. Проблеми використання інформаційних та комунікаційних технологій у навчальній діяльності // *Інновації в освіті*. 2006. № 1. С. 117-123.

*Демковець Дмитро Андрійович,
студента 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Сойко Інна Миколаївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У Концепції «Нова українська школа» наголошується, що сучасна початкова школа повинна створити сприятливі умови для творчості та новаторства, реалізації творчих можливостей і здібностей учнів. Унаслідок цього стає очевидною необхідність пошуку ефективних форм, методів та засобів, що дозволяють розвивати творчі здібності школярів.

Інформаційно-комп'ютерні технології, з одного боку, – це потужний та дієвий інструмент для отримання дитиною різноманітної інформації, з іншого – це ефективний засіб для підвищення інтересу до навчання, розвитку творчості молодшого школяра.

Використання ІКТ у початковій школі є актуальною й складною проблемою, що вимагає детального психолого-педагогічного обґрунтування та